

ผลการสอนวาดภาพระบายสีที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและทาง
ด้านอารมณ์ของเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก : กรณีเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ

นายพดุงศักดิ์ คชสำโรง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542
ISBN 974-331-464-4
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECTS OF TEACHING PAINTING OF THE COGNITION AND EMOTION
EXPRESSION OF CHILDREN IN CHILD PROTECTION FOUNDATION
: A CASE STUDY OF SEXUALLY ABUSED CHILDREN**

MR. PADUNGSAK KOCHSOMRONG

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Art Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1998

ISBN 974-331-464-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลการสอนวาดภาพพระบายสีที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจ
และทางด้านอารมณ์ของเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก : กรณีเด็กที่ถูกล่วงเกินทาง
เพศ

โดย นายพดุงศักดิ์ คชสำโรง

ภาควิชา ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ

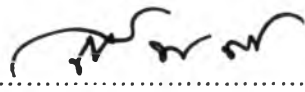

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พุทธิ ศรีบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุลักษณ์ ศรีบุรี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ิตตะจारी)

พดุงศักดิ์ คชสำโรง : ผลการสอนวาดภาพระบายสีที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและทางด้านอารมณ์ของเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก : กรณีเด็กที่ถูกล่วงเกินทางเพศ (EFFECTS OF TEACHING PAINTING OF THE COGNITION AND EMOTION EXPRESSION OF CHILDREN IN CHILD PROTECTION FOUNDATION : A CASE STUDY OF SEXUALLY ABUSED CHILDREN)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันติ คุณประเสริฐ ,170หน้า ISBN 974-331-464-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลการสอนวาดภาพระบายสีที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและทางด้านอารมณ์ ของเด็กในมูลนิธิคุ้มครองเด็ก

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็น เด็กหญิงที่ถูกล่วงเกินทางเพศ อายุ 9-12 ปี จำนวน10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจและอารมณ์ด้วยการวาดภาพของซิลเวอร์(SDT) 2)แผนการสอนวาดภาพระบายสีจำนวน10แผนซึ่งประกอบด้วยหัวข้อคำสั่ง3กลุ่มคือ การวาดภาพจากการคาดการณ์ การวาดภาพจากการสังเกต การวาดภาพจากจินตนาการ 3)แบบประเมินผลงาน ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลวิจัยพบว่า

ผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและทางด้านอารมณ์พบว่า หลังการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05

ผลการศึกษาในรายละเอียดพบว่า

เด็กที่เรียนตามแผนการสอนวาดภาพระบายสี มีผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพที่มีต่อการแสดงออกทางด้านความรู้ความเข้าใจและทางด้านอารมณ์สูงกว่าก่อนเรียน เมื่อศึกษารายละเอียดจากแบบทดสอบย่อย การวาดภาพจากการคาดการณ์ การวาดภาพจากการสังเกต การวาดภาพจากจินตนาการ พบว่ามีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา...2542..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3971107927: MAJOR ART EDUCATION

KEY WORD: TEACHING PAINTING / COGNITION AND EMTION EXPRESSION / SEXUALLY ABUSED CHILDREN

PADUNGSAK KOCHSOMRONG : EFFECTS OF TEACHING PAINTING OF THE COGNITION AND EMOTION EXPRESSION OF CHILDREN IN CHILD PROTECTION FOUNDATION : A CASE STUDY OF SEXUALLY ABUSED CHILDREN

THESIS ADVISOR : ASSIST,PROF.SANTI KHUNPRASERT ,EdD.170 PP. ISBN 974-331-464-4

The purpose of this research was to study the effects of teaching painting of the cognition and emotion expression of children in Child Protection Foundation : a case study of sexually abused children.

The research population were 10 sexually abused girls,aged 9-12 years old. The research instruments were 1. Silver Drawing Test of Cognition and Emotion [SDT] . 2.Painting Lesson Plans: 10 plans which consisted of 3 kinds such as predictive drawing, drawing form observation, drawing form imagination 3.Evaluate Form. The obtained data were analyzed by arithmetic means, standard deviation and t-test .

The research findings revealed that : the post- test scores of the cognition and emotion expression is higher than the pre- test scores at the .05 level of significance.

According to the research were as following : After completed the painting teaching all the children got the achievement scores of post-test higher than the ones from the pre-test, according to the predictive drawing, drawing from observation, drawing from imagination

ภาควิชา.....ศิลปศึกษา..... ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชา.....ศิลปศึกษา..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา...2542..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่อย่างดียิ่งของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้อิสระในการทำงาน ค่อยติดตามและให้คำปรึกษาโดยตลอดการศึกษา

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี และ รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ธิตะจारी ซึ่งท่านได้ให้ความเมตตาคอยให้ คำแนะนำข้อคิดเห็นต่างๆในการวิจัยและคอยติดตามการทำงานของผู้วิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง 3 ท่านมา ณ.โอกาสนี้ และเนื่องจากทุนในการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัยจึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ.ที่นี้ด้วย

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ คณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาศิลปศึกษาที่ได้อบรมสั่งสอนให้ประสบการณ์ใหม่ๆ อีกทั้งคำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆแก่ผู้วิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ อาจารย์ ปิยฉัตร เรืองวิเศษ ฟินนี่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิฉัตร เลื้ออานันท์ ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่าของท่านมาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัยและให้คำปรึกษาแนะนำในปัญหาต่างๆของการทำวิจัยครั้งนี้มาตลอด

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ คุณมนตรี สันทวิชัย มูลนิธิคุ้มครองเด็ก ที่ให้ความช่วยเหลือในทุกๆ ด้านของการทำวิจัยครั้งนี้ และขอบคุณเด็กๆทุกคนที่มีส่วนร่วมในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ คุณพันธิณีย์ จำเนียรไว และพี่ที่ข้าพเจ้าเคารพรักทุกคน รวมทั้งเพื่อนๆอีกหลายคน ที่คอยให้ความช่วยเหลือและกำลังใจมาตลอด โดยเฉพาะคุณนาคร ศิลาชัย ซึ่งเป็นผู้ที่ผลักดันและช่วยเหลือสนับสนุนด้านการเงินจนสำเร็จการศึกษา

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ผู้ซึ่งมีพระคุณอย่างที่สุด ที่สนับสนุนและเป็นแรงกระตุ้นให้กำลังใจที่สำคัญแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ

บทที่

1. บทนำ.....	1
1.1ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
1.3สมมติฐานการวิจัย.....	8
1.4ขอบเขตของการวิจัย.....	8
1.5ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย.....	9
1.6คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	9
1.7ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	10
2. งานวิจัยและวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	
2.1คุณค่าของศิลปศึกษาและความสำคัญของศิลปะสำหรับเด็กพิเศษ.....	11
2.2ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจและอารมณ์.....	27
2.3แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจและทางอารมณ์โดยการวาดภาพของซิลเวอร์.....	37
2.4หลักการสอนและการจัดการสอนศิลปศึกษา.....	50
2.5ประวัติความเป็นมาของมูลนิธิคุ้มครองเด็ก.....	67
2.6สภาพของเด็กที่ถูกล่อลวงเกินทางเพศ.....	72
2.7งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	87
3. วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1การศึกษาข้อมูล.....	96
3.2สมมติฐานการวิจัย.....	97
3.3กลุ่มประชากร.....	97

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.4การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	97
3.5การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	103
3.6การวิเคราะห์ข้อมูล.....	103
3.7สถิติที่ใช้ในงานวิจัย.....	103
3.8การนำเสนอผลงานวิจัย.....	105
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1สรุปผลการวิจัย.....	111
5.2อภิปรายผลการวิจัย.....	113
5.3ข้อเสนอแนะ	118
รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก.....	127
ภาคผนวก ข.....	162
ภาคผนวก ค.....	165
ภาคผนวก ง	166
ประวัติผู้วิจัย.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ด้านความรู้ความเข้าใจ ก่อนเรียน.....	106
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ด้านความรู้ความเข้าใจ หลังเรียน.....	107.
ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ด้านอารมณ์ ก่อนเรียน.....	107.
ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ด้านอารมณ์ หลังเรียน.....	108
ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพจากแบบทดสอบการวาดภาพจากการ คาดการณ์ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	108
ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพจากแบบทดสอบการวาดภาพจาก การสังเกต ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	109
ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพจากแบบทดสอบการวาดภาพจาก จินตนาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	109
ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพในด้านความรู้ความเข้าใจจากแบบ ทดสอบทุกแบบทดสอบ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	110
ตารางที่ 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการวาดภาพในด้านอารมณ์จาก แบบทดสอบย่อยการวาดภาพจากจินตนาการ ก่อนเรียนและหลังเรียน.....	110